

ประเทศไทยกำลังอยู่ในเส้นทางสู่การฟื้นตัวจากโควิด 19 แบบไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังหรือไม่ ?

IS THAILAND ON THE PATH TO AN INCLUSIVE RECOVERY?

ข้อค้นพบจากการสำรวจที่มีความถี่สูงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2565

FINDINGS FROM THE FIRST ROUND OF A HIGH FREQUENCY SURVEY 2022

รายงานฉบับย่อว่าด้วยผลการสำรวจที่สำคัญ

(การเก็บข้อมูลรอบแรกช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน พ.ศ. 2565)

องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ดำเนินการสำรวจผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ต่อสวัสดิภาพของครัวเรือนต่าง ๆ และสำรวจทิศทาง การฟื้นตัวของประชากรกลุ่มต่าง ๆ จากวิกฤตดังกล่าวในมิติทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การจ้างงาน รายได้ ความมั่นคงทางอาหาร การปรับตัวการศึกษา และสุขภาพ การสำรวจครั้งนี้เน้นติดตามผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และผลกระทบจากเหตุคาดคิดไม่ถึงอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาอาหารและพลังงานที่พุ่งสูงขึ้น ข้อมูลจากผลการสำรวจความถี่สูงนี้ทำให้ทราบถึง “ซีพजर” และติดตามสำรวจแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างทันเวลา

1. การจ้างงาน

- สถานการณ์ทางด้านแรงงานสะท้อนถึงการฟื้นตัวจากวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 แต่ยังคงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทุกกลุ่มประชากร ทั้งนี้ ร้อยละ 81 ของผู้ตอบคำถามระบุว่า พวกเขามีงานทำช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน 2565 การสำรวจพบว่า โดยภาพรวมแล้วการจ้างงานเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจแบบเดียวกันของธนาคารโลกเมื่อปี 2564¹ ซึ่งสอดคล้องกับสถิติระดับชาติสำคัญ ๆ ที่บ่งบอกถึงสถานการณ์แรงงานโดยทั่วไปในประเทศไทยที่เป็นไปในทิศทางดีขึ้น² อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในภาวการณ์จ้างงานของทุกกลุ่มประชากร ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้วภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการจ้างงานในสัดส่วนต่ำที่สุด (73%) ในขณะที่ถ้าแยกเป็นกลุ่มครัวเรือนพบว่า การจ้างงานในกลุ่มครัวเรือนผู้มีการศึกษาน้อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ที่ 70% และในกลุ่มครัวเรือนยากจนมากที่สุดอยู่ที่ 68%

- ในส่วนของสัดส่วนประชาชนที่ตกงานและกลับไปทำงานอีกครั้ง การปรับเปลี่ยนช่วงการฟื้นตัวยังเป็นไปอย่างไม่สมดุล โดยกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กระบุว่า มีความยากลำบากมากกว่าในการกลับไปทำงานใหม่อีกครั้งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีเด็ก (ในสัดส่วน 68% ต่อ 84% ตามลำดับ) กลุ่มผู้ตอบคำถามจากพื้นที่ในเขตเทศบาล/ในเมือง สามารถหางานใหม่ได้หลังจากตกงานในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มผู้ตอบคำถามจากพื้นที่นอกเขตเทศบาล/ชนบท (83% ต่อ 77% ตามลำดับ) ในกลุ่มครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ และภาคกลางประสบความสำเร็จได้รับการจ้างงานใหม่ในช่วงการฟื้นตัวในสัดส่วนที่สูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ (คือ 84%, 92% และ 89% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ตอบคำถามจาก

กลุ่มครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้มีสัดส่วนการทำงานใหม่ได้ในระดับต่ำที่สุดหลังจากตงงาน (63% ต่อ 77%) ในบรรดากลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ระบุว่า พวกเขาได้กลับไปทำงานใหม่ ผู้ให้สัมภาษณ์จากกลุ่มครัวเรือนในภาคการผลิต และภาคการก่อสร้างได้กลับไปทำงานใหม่สูงถึง 98% ทั้งนี้ การจ้างงานในภาคเกษตรกรรมกำลังฟื้นตัวในสัดส่วนต่ำที่สุด (80%)

-กลุ่มผู้ชายที่ตอบคำถามให้ข้อมูลว่าพวกเขาตงงานหรือต้องปิดธุรกิจลงเนื่องจากผลของการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มผู้หญิง (45% ต่อ 25% ตามลำดับ) อย่างไรก็ตาม **กลุ่มผู้หญิงที่ตอบคำถามมีความยากลำบากในการฟื้นตัวมากกว่ากลุ่มผู้ชาย** กล่าวคือ ในบรรดากลุ่มผู้หญิงที่ตงงาน 67% ของพวกเขาระบุว่า พวกเขาสามารถกลับไปเริ่มทำงานใหม่ได้อีกครั้ง เมื่อเปรียบเทียบกับ 95% ของกลุ่มผู้ชายที่สามารถกลับไปเริ่มทำงานใหม่ได้อีกครั้งหลังจากตงงาน นอกจากนี้ ผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนที่ยากจนมากที่สุดเป็นกลุ่มที่ฟื้นตัวได้ช้ากว่าผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนที่ฐานะทางเศรษฐกิจดี กล่าวคือ มีผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมากไม่สามารถกลับไปเริ่มทำงานใหม่ได้อีกครั้งในสัดส่วน 36% เมื่อเปรียบเทียบกับ 10% ในผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนที่ฐานะทางเศรษฐกิจดี

- **การทำงานรูปแบบผสมผสาน (ทำงานที่ออฟฟิศและที่บ้าน) กลายเป็นรูปแบบการทำงานหลักของกลุ่มผู้ตอบคำถามประมาณ 17%** ทั้งนี้การทำงานรูปแบบผสมผสานนี้พบเห็นได้มากขึ้นนับตั้งแต่การเริ่มแพร่ระบาดของของโรคโควิด 19 การสำรวจพบว่า 1) ผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนที่ฐานะทางเศรษฐกิจดีทำงานในรูปแบบผสมในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมาก (28% ต่อ 7%) 2) กลุ่มผู้หญิงที่ตอบคำถามทำงานในรูปแบบผสมนี้มากกว่ากลุ่มผู้ชาย (20% ต่อ 13%) 3) กลุ่มผู้ตอบคำถามที่มีการศึกษาสูงกว่าทำงานในรูปแบบผสมนี้มากกว่ากลุ่มผู้ตอบคำถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า (25% ต่อ 8%)

2. วิฤตการดูแล

- **ภาระการดูแลผู้พึ่งพิง (โดยเฉพาะการดูแลเด็ก) เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจ้างงาน** ในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ระบุว่าพวกเขาไม่ได้ทำงานที่สร้างรายได้ กลุ่มที่ระบุว่าพวกเขาต้องดูแลเด็ก หรือญาติที่เจ็บป่วยอยู่ในสัดส่วนที่สูงที่สุด (24%) รองลงมาเป็นกลุ่มที่ระบุว่า พวกเขาได้รับผลกระทบจากวิฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หรืออยู่ในช่วงการกักตัวในสัดส่วน 12% ทั้งนี้ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีครัวเรือนที่สมาชิกไม่ได้ทำงานสร้างรายได้เพราะต้องดูแลผู้พึ่งพิงอยู่ในสัดส่วนสูงที่สุดคือ 40% จากจำนวนครัวเรือนที่สมาชิกไม่ได้ทำงานที่สร้างรายได้ทั้งสิ้น

- **ในกลุ่มผู้ตอบคำถามที่ไม่ได้ทำงานสร้างรายได้เนื่องจากต้องดูแลผู้พึ่งพิงส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ที่ต้องดูแลเด็กถึง 70%** ในขณะที่กลุ่มผู้ที่ต้องดูแลญาติที่เจ็บป่วยอยู่ในสัดส่วน 30%

- เมื่อพิจารณาจากผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนร่ำรวยมากและกลุ่มครัวเรือนยากจนมากที่สุดได้ระบุในทำนองเดียวกันว่ามีความจำเป็นในการดูแลเด็กเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้พวกเขาไม่ได้ทำงาน (24% และ 17% ตามลำดับ) ส่วนผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครอบครัวฐานะปานกลางที่ระบุถึงความจำเป็นในการดูแลเด็กเป็น

เหตุผลสำคัญที่ทำให้พวกเขาไม่ได้ทำงานมีสัดส่วนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ คือ 9% ทั้งนี้ ในขณะที่ผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนร่ำรวยมากดูเหมือนเลือกที่จะไม่ทำงานเพื่อดูแลเด็กโดยไม่มีปัญหาใด ๆ แต่ผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมากที่ไม่สามารถทำงานสร้างรายได้เนื่องจากจำเป็นต้องดูแลเด็กกลับอยู่ในสัดส่วนที่น่าวิตกอย่างมีนัยสำคัญ โดยเหตุผลของพวกเขาอาจเป็นเพราะมีทุนทรัพย์จำกัดในการยังชีพ หรือมีปัญหาในการเข้าถึงบริการด้านการดูแลเด็ก ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องทำการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป ในส่วนของความจำเป็นในการดูแลญาติที่เจ็บป่วยสถานการณ์แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ สัดส่วนของผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมากที่ไม่ได้ทำงานเพราะต้องดูแลญาติที่เจ็บป่วยอยู่ที่ 12% ในขณะที่สัดส่วนของผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนร่ำรวยมากที่ไม่ได้ทำงานเพราะต้องดูแลญาติที่เจ็บป่วยอยู่ที่ 2% ทั้งนี้ ไม่ใช่ตัวเลขที่น่าประหลาดใจแต่อย่างใดเนื่องจากผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนร่ำรวยมากมีทุนทรัพย์ที่จะว่าจ้างผู้อื่นดูแลญาติที่เจ็บป่วยแทนตนเองได้

- **กลุ่มผู้หญิงรับหน้าที่ดูแลเด็กเล็กโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนในสัดส่วนสูงที่สุด** กล่าวคือ

เมื่อสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัย/ก่อนวัยเรียน หรือโรงเรียนอนุบาลต้องปิดทำการในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 กลุ่มผู้เป็นแม่รับหน้าที่เลี้ยงดูเด็กเล็กในสัดส่วนสูงถึง 48% ของจำนวนผู้ที่ต้องดูแลเด็กเล็กทั้งสิ้น รองลงมาคือกลุ่มผู้เป็นคุณยาย/คุณย่าในสัดส่วน 29% และกลุ่มผู้เป็นพ่อในสัดส่วน 5% ของจำนวนผู้ที่ต้องดูแลเด็กเล็กทั้งสิ้น

3. รายได้

- โดยภาพรวมยังมองไม่เห็นการฟื้นตัวในส่วนของรายได้ครัวเรือน กล่าวคือ ถึงแม้ว่ามาตรการผ่อนปรนเรื่องการกักตัวผู้ป่วย หรือผู้ต้องสงสัยเป็นผู้ป่วยโรคโควิด 19 ได้ผ่อนปรนลงในช่วงครึ่งแรกของปี 2565 นี้ กว่า 60% ของครัวเรือนที่มีสมาชิกเป็นผู้ตอบคำถามระบุว่า ครัวเรือนของพวกเขามีรายได้ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วง 12 เดือนก่อน มีเพียงประมาณ 35% ของครัวเรือนที่มีสมาชิกเป็นผู้ตอบคำถามที่ระบุว่าครัวเรือนของพวกเขามีรายได้เพิ่มขึ้น หรือมีรายได้เท่าเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับช่วง 12 เดือนก่อน

- ถึงแม้ว่าแนวโน้มรายได้ลดลงในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมาคือปัญหาที่โดดเด่นของกลุ่มครัวเรือนผู้ตอบคำถาม แต่สัดส่วนของปัญหานี้แตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มครัวเรือน กล่าวคือ ผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมากในสัดส่วนที่สูงถึง 70% ที่ระบุว่า รายได้ครัวเรือนของพวกเขาลดลง ในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา เปรียบเทียบกับ 50% ของกลุ่มผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะดีที่ระบุว่า รายได้ครัวเรือนของพวกเขาลดลง ทั้งนี้ผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนในกรุงเทพมหานครเป็นกลุ่มที่ระบุว่ารายได้ครัวเรือนของพวกเขามีเพิ่มขึ้น หรือคงที่เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมาในสัดส่วนที่สูงที่สุด (47%) อย่างไรก็ดี ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการเปลี่ยนแปลงของรายได้ระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็ก และกลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีเด็ก

- **กลุ่มธุรกิจภาคเกษตรกรรมและกลุ่มธุรกิจนอกภาคเกษตรกรรมล้วนมีรายได้ลดลงจากผลกระทบของวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา**

4. เงินเพื่อ

- ต่อข้อถามเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องเรื่องราคาสินค้าสูงขึ้นในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา ผู้ตอบข้อถามจากกลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ ถึง 99% ที่ระบุว่าพวกเขาได้รับรู้ได้ว่าราคาสินค้าสูงขึ้นในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา โดย 80% ของผู้ตอบข้อถามกลุ่มนี้ระบุว่า พวกเขาได้รับรู้ได้ว่าราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างมากในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา

- กลุ่มครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีสมาชิกเป็นผู้ตอบข้อถามกำลังหาทางรับมือกับปัญหาเงินเฟ้อ โดยครัวเรือนถึง 90% ที่มีสมาชิกเป็นผู้ตอบข้อถามระบุว่า การขยับสูงขึ้นของราคาสินค้าเป็นความเสี่ยงต่อระบบการเงินของครัวเรือนโดยเฉพาะมีผู้ตอบข้อถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมากในสัดส่วนที่สูงถึง 54% ที่ระบุว่า การขยับสูงขึ้นของราคาสินค้าเป็นความเสี่ยงอย่างมากต่อระบบการเงินของครัวเรือนพวกเขา (เมื่อเปรียบเทียบกับ 34% ของผู้ตอบข้อถามจากกลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะดี)

- ถึงแม้ว่าการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จะยังคงเป็นประเด็นที่สร้างความวิตกกังวลแก่ประชาชนในประเทศไทย แต่ปัญหาสินค้าราคาสูงขึ้นกำลังเป็นประเด็นที่ประชาชนวิตกกังวลมากกว่าความวิตกกังวลจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 กล่าวคือ กลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ ที่มีสมาชิกเป็นผู้ตอบข้อถามต่างตอบในทำนองเดียวกันว่าการขยับสูงขึ้นของราคาสินค้า และโรคโควิด 19 เป็นสองประเด็นปัญหาหลักที่สร้างความวิตกกังวลแก่ครัวเรือนพวกเขาโดยกลุ่มผู้ตอบข้อถามที่ระบุว่า การขยับสูงขึ้นของราคาสินค้าและโรคโควิด 19 เป็นปัญหาหลักของครัวเรือนพวกเขา ส่วนปัญหา “ความยากจน” และปัญหา “การว่างงาน” เป็นประเด็นที่กลุ่มครัวเรือนที่มีสมาชิกเป็นผู้ตอบข้อถามระบุว่า เป็นปัญหาหลักของครัวเรือนพวกเขาในสัดส่วนลำดับ 3 และลำดับ 4

- ความวิตกกังวลเกี่ยวกับราคาสินค้าที่ขยับสูงขึ้นมีความแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค กล่าวคือ ในกรุงเทพมหานครผู้ตอบข้อถามจากกลุ่มครัวเรือนที่ระบุว่า การขยับสูงขึ้นของราคาสินค้าเป็นปัญหาหลักของครัวเรือนพวกเขามีสัดส่วนส่วนที่สูงกว่าผู้ตอบข้อถามจากกลุ่มครัวเรือนที่ระบุว่าโรคโควิด 19 เป็นปัญหาหลักของครัวเรือนพวกเขา แต่จังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือและภาคใต้ ผู้ตอบข้อถามจากกลุ่มครัวเรือนที่ระบุว่าโรคโควิด 19 เป็นปัญหาหลักของครัวเรือนพวกเขามีสัดส่วนที่สูงเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้ ผลการสำรวจพบว่า สำหรับประชาชนกลุ่มที่ยากจน ประเด็นเงินเฟ้อเป็นปัญหาใหญ่ของพวกเขา มากกว่าประเด็นของการติดเชื้อโรคโควิด 19 แต่สำหรับประชาชนกลุ่มที่มีฐานะดี ประเด็นของการติดเชื้อโรคโควิด 19 เป็นปัญหาใหญ่ของพวกเขา มากกว่าปัญหาเงินเฟ้อ

5. กลยุทธ์การรับมือ

- กลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ พึ่งพิงกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อที่จะรับมือกับวิกฤตหรือเหตุการณ์สุดวิสัย/คาดคิดไม่ถึงที่เป็นผลจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หรือผลจากปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทั้งนี้ การลดการบริโภคอาหารและผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหารเป็นกลยุทธ์ที่โดดเด่นในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา (53% และ 54% ตามลำดับ)

- ในส่วนของกลยุทธ์เชิงบวกต่าง ๆ ที่กลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ ใช้เพื่อรับมือจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หรือผลจากปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น ผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า 40% ของผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ พึ่งพิงเงินออม ซึ่งเป็นกลยุทธ์การรับมือที่กลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ นิยมใช้มากที่สุดเป็นอันดับสอง อย่างไรก็ตาม สัดส่วนครัวเรือนที่พึ่งพิงการออมจากการสำรวจครั้งนี้ลดน้อยลงกว่าสัดส่วนครัวเรือนที่พึ่งพิงเงินออมในช่วงการสำรวจครั้งแรกโดยธนาคารโลกเมื่อปี 2564 (64% ³) ทั้งนี้รัฐบาลยังคงเป็นแหล่งให้การสนับสนุนที่สำคัญแหล่งหนึ่งสำหรับกลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ (29%) นอกจากกลุ่มเพื่อน ทั้งที่เป็นการให้การสนับสนุนโดยตรงจากเพื่อน ๆ (23%) และการกู้ยืมเงินจากเพื่อน ๆ (24%)

- หนี้สินครัวเรือนเป็นประเด็นหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับครอบครัวที่มีเด็ก ทั้งนี้ กลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กมักจ่ายชำระหนี้สินครัวเรือนที่กู้ยืมไปล่าช้า (1 ใน 3 ของผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กระบุว่า พวกเขาต้องชำระหนี้สินล่าช้ากว่ากำหนด) นอกจากนี้ กลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กมักกู้ยืมเงิน (จากธนาคารและเพื่อน ๆ) มากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีเด็ก และกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กมักจำนำ/จำนองทรัพย์สิน และอสังหาริมทรัพย์มากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีเด็ก

6. ความมั่นคงทางอาหาร

- กว่า 20% ของครัวเรือนระบุว่า ไม่สามารถบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพและอาหารที่มีคุณค่าทางอาหาร/อาหารที่ชอบโดยผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนให้ข้อมูลดังกล่าวในสัดส่วนที่สูงกว่า (40%)

- ประมาณ 4% ของครัวเรือนทั้งหมดที่มีผู้ตอบคำถามระบุว่า สมาชิกในครัวเรือนของพวกเขาออกไปประกอบภารกิจนอกบ้าน (ไปทำงาน/ไปโรงเรียน) โดยไม่ได้บริโภคอาหารตลอดทั้งวันโดยสถานการณ์ดังกล่าวได้รับการเปิดเผยจากกลุ่มครัวเรือนยากจนในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มครัวเรือน อื่น ๆ (12%)

7. ความช่วยเหลือทางสังคม

- โดยภาพรวมแล้ว กว่า 60% ของครัวเรือนที่มีผู้ตอบคำถามระบุว่า ครัวเรือนของพวกเขาได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยครัวเรือนในกลุ่มนี้ที่มีเด็กได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมาในสัดส่วนที่สูงกว่าครัวเรือนในกลุ่มนี้ที่ไม่มีเด็ก (68% ต่อ 56%) ทั้งนี้สัดส่วนของครัวเรือนที่ได้รับความช่วยเหลือทางสังคมดูเหมือนจะค่อนข้างคงที่ในทุกกลุ่มครัวเรือนที่มีผู้ตอบคำถาม (แม้ว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีสัดส่วนที่ได้รับความช่วยเหลือทางสังคมน้อยกว่ากลุ่มครัวเรือนอื่น ๆ เล็กน้อย)

- การให้ความช่วยเหลือทางสังคมเพิ่มเติม (top-up) ในโครงการสำคัญๆ มีบทบาทสำคัญ/มีความสำคัญต่อครัวเรือนจำนวนมาก กล่าวคือ กว่า 70% ของครัวเรือนกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือทางสังคมนระบุว่าครัวเรือนของพวกเขาได้รับความช่วยเหลือทางสังคมเพิ่มเติม (top-up) ในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมาและกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กได้รับความช่วยเหลือทางสังคมเพิ่มเติม (top-up) ในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีเด็ก (86% ต่อ 61%)

- ประมาณ 80% ของกลุ่มครัวเรือนที่มีผู้ตอบคำถามได้รับเงินช่วยเหลือทางสังคมจากรัฐผ่านแอปพลิเคชัน “เป่าตังค์” ในโทรศัพท์มือถือ ในขณะที่ 40% ของกลุ่มครัวเรือนที่มีผู้ตอบคำถามได้รับเงินช่วยเหลือทางสังคมจากรัฐผ่านการโอนเข้าบัญชีเงินฝากพวกเขาโดยตรง

- ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหายุ่งยากในการรับเงินจากงบประมาณช่วยเหลือทางสังคมจากรัฐ อย่างไรก็ตาม 13% ของประชาชนระบุว่า พวกเขาประสบปัญหาในการรับเงินช่วยเหลือทางสังคม โดยประเด็นปัญหาสำคัญ ๆ ที่ครัวเรือนกลุ่มนี้เผชิญ ได้แก่ 1) ปัญหาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต/กระแสไฟฟ้า 2) ปัญหาการยืนยันตัวตน และ 3) ปัญหาความยุ่งยากในการใช้งานแอปพลิเคชัน โดยกลุ่มครัวเรือนที่มีเด็กประสบปัญหาประเด็นนี้มากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีเด็ก (22% ต่อ 5%)

8. การศึกษาและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

- โดยภาพรวมแล้ว 42% ของผู้ตอบคำถามระบุว่า เด็กในครัวเรือนกลับไปเรียนหนังสือตามปกติเมื่อโรงเรียนเปิดการเรียนการสอนอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเด็กกลับไปเรียนที่โรงเรียนตามปกติ 83% ส่วนเด็กจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมากที่สุดกลับไปเรียนที่โรงเรียนตามปกติในสัดส่วนที่น้อยลงอีก คือ 81% กรณีกลุ่มเด็กที่ไม่ได้กลับไปเรียนที่โรงเรียนตามปกติเมื่อโรงเรียนเปิดการเรียนการสอนอีกครั้ง ส่วนใหญ่หรือกว่า 90% เป็นเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กจากกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อย

- เหตุผลหลักที่เด็กไม่ได้กลับไปเข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนในช่วงที่ทำการสำรวจครั้งนี้เนื่องจากความหวาดกลัวว่าเด็กอาจติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) (44%) ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ได้แก่ 1) โรงเรียนแสดงให้เห็นว่ายังไม่พร้อมที่จะเปิดการเรียนการสอนในห้องเรียนอีกครั้ง [ยกตัวอย่างเช่น ยังไม่มีเอกสารแนวทางการสอน/ยังปรับแก้หลักสูตรไม่เสร็จ (7%) 2) ไม่มีอุปกรณ์ใช้ประกอบการเรียนการสอน และระบบอินเทอร์เน็ต (6%) 3) เด็กไม่สนใจในการศึกษา (5%)

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการเรียนการสอนออนไลน์: ประมาณ 79% ของผู้ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นว่า การเรียนการสอนออนไลน์มีประสิทธิภาพน้อย หรือไม่มีประสิทธิภาพต่อเด็ก เมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบพบปะเห็นหน้าตากันในห้องเรียนในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครอบครัวยากจนมาก 25% แสดงความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนออนไลน์ไม่มีประสิทธิภาพต่อเด็กโดยสิ้นเชิง

- อุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน : ผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์เป็นสองอุปสรรคปัญหาสำคัญที่สุดของการเรียนการสอนทางไกล (24% ต่อ 11%) รองลงมาได้แก่อุปสรรคปัญหาที่พ่อแม่/ผู้ปกครองมีภารกิจมากจนไม่สามารถสนับสนุนการเรียนการสอนออนไลน์ของเด็กในครัวเรือนได้ (20%) หรือพ่อแม่/ผู้ปกครองไม่มีทักษะที่เพียงพอจะสนับสนุนการเรียนการสอนทางไกล

ของเด็กในครัวเรือน (12%) นอกจากนี้แล้ว การที่บรรดาครูผู้สอนยังไม่มีความพร้อมเพียงพอที่จะทำการสอนในรูปแบบออนไลน์ก็เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่อยู่ในข้อพิจารณา

- การเข้าเรียนของเด็กเล็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนอนุบาลต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเร็ว ๆ นี้ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ก่อนหน้านี้ ข้อมูลระบุว่า ความหวาดกลัวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ผ่อนคลายลงในกลุ่มพ่อแม่/ผู้ปกครองน่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้ยอดการเข้าเรียนของกลุ่มเด็กเล็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเร็ว ๆ นี้ อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับการเข้าเรียนของเด็กเล็กระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้แตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กเล็กจากกลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะดีมีอัตราการลงทะเบียนเรียนที่สูงกว่าเด็กเล็กจากกลุ่มครัวเรือนอื่น ๆ

9. สุขภาพและการฉีดวัคซีน

- ผู้ตอบคำถาม 98% ระบุว่า สมาชิกผู้ใหญ่ในครัวเรือนของพวกเขาได้รับวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 แล้วอย่างน้อยสองเข็ม ในขณะที่ 71% ของผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนส่วนน้อยอีก 2% ระบุเหตุผลหลักที่ไม่เข้ารับการฉีดวัคซีนว่า พวกเขาวิตกกังวลต่อผลข้างเคียงที่อาจจะเกิดขึ้นหากเข้ารับการฉีดวัคซีน

- ผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า โดยภาพรวมแล้วผู้ตอบสัมภาษณ์จากกลุ่มครัวเรือนต่าง ๆ สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ดีในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา (ซึ่งรวมถึงบริการการตรวจร่างกายปกติและบริการการฉีดวัคซีน) โดยผู้ตอบคำถามที่เป็นผู้ใหญ่ 96% และเด็ก 97% สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ดีในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งผลการสำรวจดังกล่าวค่อนข้างจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งกลุ่มครัวเรือนยากจน และกลุ่มครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวย (อย่างไรก็ตาม 4% ของกลุ่มครัวเรือนยากจนมากระบุว่า พวกเขาไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้เมื่อถึงคราวจำเป็น)

- ปัญหาสุขภาพจิตยังคงเป็นประเด็นนำวิตกกังวล ประมาณ 43% ของผู้ตอบคำถามระบุว่าพวกเขารู้สึกวิตกกังวลมากเพียง 2-3 ครั้งในระยะเวลาหนึ่งเดือนที่ผ่านมา ในขณะที่ 22% ระบุว่ารู้สึกวิตกกังวลมากทุกสัปดาห์ และ 7% ระบุว่า พวกเขา รู้สึกวิตกกังวลมากทุกวัน ในส่วนผู้ตอบคำถามจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมาก 14% ระบุว่า พวกเขา รู้สึกวิตกกังวลมาก “ทุกวัน” ในขณะที่ผู้ตอบคำถาม จากกลุ่มครัวเรือนร่ำรวยมาก 4% ที่ระบุว่า พวกเขา รู้สึกวิตกกังวลมาก “ทุกวัน”

- คำถามเกี่ยวกับความวิตกกังวลของเด็กในครัวเรือน เด็กในครัวเรือนของพวกเขาวัย 7-17 ปีมีอาการวิตกกังวลน้อยกว่าสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ผู้ใหญ่ 23 % ระบุว่าพวกเขา “ไม่ทราบ” ว่าเด็กรู้สึกวิตกกังวลหรือไม่ ในระยะหนึ่งเดือนที่ผ่านมา